

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefranktranih pism na sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inostranstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list v članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davak posebe. Pošt. čk. raš. 11.153. Telefon 3173

Ustavne svoboščine učiteljstva

Diktatura šestega januarja iz leta 1929. je že davno za nami. Že v prvih mesecih 1931. leta jo je zamenjala nova ustava kraljevine Jugoslavije, ki jamči v mejah zakonov osebnostno svobodo vsakemu državljanu, torej tudi učitelju. V kolikor stojimo učitelji kot državni uradniki v posebnem — to je službenem razmerju napram državi, je to razmerje odločno s posebnim zakonom o uradnikih in narodnih šolah. Res je sicer, da so v teh dveh zakonih vsebovane še vedno take določbe, ki močno spominjajo na dobo pred novo ustavo iz 1931., ker omejujejo zlasti osebnostno svobodo učiteljstva preko okvira svoboščin, ki jih nova ustava daje vsakemu državljanu. Dovolj bodi, če opozorimo v tej zvezi na naš disciplinski postopek in na omejevanje naše pravice, iskati si v vsakem primeru sodnega zadoščenja, kakor je to zajamčeno vsem drugim državljanom, da dokazemo upravičenost svoje zahteve, da se omilijo v teh dveh zakonih vse one neupravičene trdote, ki nas brez nujne potrebe postavljajo v inferioren položaj z drugimi državljanji kraljevine Jugoslavije.

Z ozirom na to, da so že zakoni, ki urejajo naše službeno razmerje, preozkoscni, bi bilo želeli, da upoštevamo vse oblastne uredbе, ki se nanašajo na izvrševanje zakonskih določb uradniškega in šolskega zakona, to dejstvo in se skušajo postaviti zaradi tega na širokogrudnejše stališče, da bi ustvarile na ta način med uradništvom zadovoljivo prepuščanje o dobrohotnem gledanju od zgoraj na njihov splošen položaj.

Ta položaj ni rožnat. Ni dolgo tega, kar je naša organizacija s suhimi številkami dokazala, da je samo učiteljstvo dravske banovine obremenjeno z ogromnimi dolgi, ki segajo v težke milijone. Redukcije naših prejemkov, porast cen vseh življenjskih potrebščin v dobi po redukcijah, ki so se utemljevale prav z nizkimi cenami zadnjega časa, vedno bolj okrnjene možnosti postranskih dohodkov v zvezi z naraščanjem izdatkov za šolanje otrok, bremena z vedno hujšim pritiskom na ramenih učiteljskega stanu.

Če prištevamo k temu še nebroj raznih oteževalnih okoliščin moralnega značaja, se nam približno posveti — in sicer v medijih barvah — slika duševnega stanja, ki spremlja učitelja kot mora na njegovi vsakdanji poti v šolsko učilnico.

Učilnica pa ni niti pisarna, niti rokodelska delavnica. Brez optimističnega sijaja v srcih in na obrazu — pravijo — ne prestopaj učitelj šolskega praga, kajti depimiran učitelj depimira vse mlado občestvo, zbrano okrog njega v nestrpnem pričakovanju prijazne in bodre besede.

V takem stanju bije vesten učitelj najhujši boj proti samemu sebi, kajti sebe premagati, nad seboj vladati, je največja umetnost, je neizvršljiva, če ne more zastaviti tak samoborec zdravih in mirnih živcev v bojno arenno.

Tedenskih šest dni dela v učilnici, med živimi bitji, ki sama iz težkih družinskih in dednih razmer neizmerno komplicirajo vzgojno delo, šest zaporednih tedenskih dni trdega boja proti popuščajočim živcem in lastni duševni depresiji, izčrpajo sodobnega učitelja do skrajnih mej njegove telesne in duševne prožnosti. Prenapet lok, ki grozi, da počne.

Kolika nujnost, da se učitelj sedmi dan, dan Gospodov, odpočije, razvedri in oddahne. Da menja ambient, da se zateče v samoto ali družbo po svoji individualni potrebi. Čim vestneje je vršil med tednom svojo nalogo, tem nujnejša postaja zanj ta nedeljska higiena.

Iz uradov in delavnic hite državljanji na svobodno sonce, v naravne krasote, ki objemajo z materinsko ljubeznijo vse enako dobrohotno, ki nudijo brez izjeme vsem svojo zdravilno moč neposrednega stika z viri zdravja in življenja.

Ta oddih postaja v zadnjem času za učitelja problematičen. Osebna svoboda je po ustavi zajamčena vsem, prav vsem. Nihče ne potrebuje posebnega dovoljenja, da se kreta od nedeljah v družbi, ki si jo izbere po svoji potrebi, da uživa oddih v vseh predelih svoje lepe domovine tako in tam, kjer ustreza njegovim zahtevam in potrebam.

Kdo je zainteresiran na tem, da bi učitelj ne smel biti ravnopraven državljan? Komu na korist je se učitelj ne smel izpopolnjevati, in kdo pod milim nebom naj bi trpel škodo, če se učitelj v božji naravi telesno in duševno krepča za svoje delo, ki je težje od pisarniškega, težje od delavniškega, če pa celo moderna kmetska mladina, ki preživlja vse dni v zdravem naravnem okolju, hiti ob nedeljah v gozdove in na planine?

Ali potrebuje to slovenska deca, ki čaka ob ponedeljskih prijaznega obraza svojega učitelja in prijatelja?

Ali je v interesu slovenskih fantov in deklet, da jih učitelj, ki ž njimi preživlja naporno delo med tednom, ne sme spremljati

brez dovoljenja na njihovih izletih? Ali hoče celokupen slovenski narod postaviti en stan — in to ne najslabši — izven ustavnih svoboščin?

Kolikor vprašan, toliko absurdnosti!

Naš glas

Za ustvaritev enotne in močne učiteljske fronte

Žal smo še danes s posebnim umetnim načrtom razdeljeni v kaste. Učiteljski so zase. Brezposelni zase. Nastavljeni zase in upokojeni zopet zase. S posebnimi načrti raznih podtalnih sil se ustvarjajo med nami razni predsodki. Z vnašanjem in upoštevanjem raznih nestanovskih gesel se širi med nami nezaupanje, razdor. Vse to le zato, da se zmanjša vpliv in ugled učiteljstva ter moč naše stanovske organizacije. Nekateri navneži nasedajo temu, a večina ostaja trdna; zvesti sebi, sotovarišem in stanovski organizaciji.

Mi se s tem ne smemo zadovoljiti. Iti moramo še naprej! Doseči moramo še večje zblizanje vseh pripadnikov učiteljskega poklica. Učiteljske nam ni vcepilo notranje potrebe po skupnem nastopu. Raztreseno življenje po oddaljenih samotnih vaseh, trgih in mestih nam tega tudi ni moglo nuditi. Pač pa nas današnja doba z vsemi svojimi razmerami sil k temu, da posvetimo posebno pozornost našemu čutu skupnosti in notranji potrebi po enotnem nastopu vsega učiteljskega stanu.

Ne oziraje se na to, če stojiš z diplomom v žepu — na cesti, ali če poučuješ v oddaljeni vaški ali najmodernejši mestni šoli odtod ali tam — če komaj zahajaš v učiteljske, bi vsi morali imeti močno učiteljsko zavest skupnosti, tovarštva, vzajemnosti in sopomoči. Ne bi smeli poznati in ne delati razlik med nami! Ne bi smeli podžigati nasprotstev, nesoglasij in trenj med starejšimi in mlajšimi, zaposlenimi in brezposelnimi, abiturienti in učiteljski. Že fantom in dekletom na učiteljsku bi morali vzbuditi resen interes za stanovske zadeve. Naše iskreno tovarštvo bi moralo tvoriti notranjo vez med nami ter omogočiti najmlajšim, da čim laže vrastejo v naše učiteljsko občestvo. Le z izključnim poudarjanjem tega kar je skupno, bomo uspešno delo-

Iz življenja mariborskih učiteljskih tovarišev

Cenjani tovariš urednik! Priznati moramo, da je jedrnata napoved nove rubrike »Naš glas« v 10. številki »Učit. tovariša« vzbudila med nami vsemu splošno pozornost. Od takrat s posebnim zanimanjem in pazljivostjo prečitamo vsako novo številko »Učit. tovariša«, predvsem omenjeno rubriko ter nato debatiramo o tamkaj naštetih problemih. To nam daje vsaj nekaj jasnosti in opore v sodobnem kaosu gospodarske in duhovne krize.

Kar se tiče šole in pouka smo prebženi z zaprašeno in neživljenjsko knjižno modrostjo, tako da je nemogoče vse sproti od dneva do dneva prebiti. Ljubše bi nam bilo manj teh mrtvih in praznih teorij, sistemov, podatkov in števil ter več življenja in sodobne, odkrite diskusije. Tako pa žal, ni zastoj napisal tov. Viher »Tajinstvene rime«:

»Če bo študent še dolgo snov kot je polenta, — bomo imeli kmalu grob — neznanega študenta.«

Ker dve leti ni bilo prvih letnikov, vlada med višjimi in nižjimi letniki nenormalni prepada, ki onemogoča pravi kontakt in skupno društveno in družabno življenje. Imamo sicer svoje »Udruženje mariborskega učiteljskega naraščaja«, ki je odsek JUU. To »Udruženje« bi naj bila naša strokovna organizacija, zaščitnica in zagovornica naših skupnih dijaških interesov pred vsemi omejevalci naše osebne in dijaške svobode, ki nam je nujno potrebna radi našega notranjega razvoja, poglavljenja in napredka. Pri našem strokovnem »Udruženju«, kot tudi pri ostalih naših društvih (FS, Podmladek RK etc.) imamo samo navidezno samoupravo, zato je razumljivo, da med tovariši ni pravega interesa za skupno delo ter vse društveno udejstvovanje ali manj spi. Brez svobodnega udejstvovanja ni možnosti napredka, to pa je usodna in dalekosežna napaka, ker nam onemogoča resnično vzgojo in temeljito pripravo za naš vestranski vzgojiteljski in učiteljski poklic. Pred nekaj leti so naša društva prirajala še akademije, koncerte, predavanja, ekskurzije in plese, vendar je bilo to vse brez globljih smotrov in jasne usmerjenosti.

Danes živitarimo osamljeni, brez zveze z ostalim kulturnim in sodobnim svetom, brez realnih globljih stremenj, dokler nam po položoben diplomskem izpitu ne posije »zlata svoboda«, a zato tem temnejša in obupnejša ekonomska nesamostojnost in odvisnost od miloščine brezobzirnih barantačev z mla-

Naše službeno razmerje je dovolj fiksirano, kar gre preko tega, je škodljivo za stan, za naše delo in za ves narod, v katerem si skušamo s poštenim in nujno potrebnim delom zaslužiti svoj košček kruha.

vali v smeri medsebojnega zblizovanja in končnega enotnega nastopa.

Kadar bo pri vseh 4100 nastavljenih učiteljih, pri vseh 790 brezposelnih abiturientih in pri vseh 250 učiteljskih ista močna stanovska zavest in pripravljenost, štiti ugled učiteljstva in šole pred vsemi obrekovalci in škodljivci, takrat bomo postali ugledna in priznana notranja sila, katere mnenje bodo spoštovali tudi oblasti. Predpogoj pa je, da padejo prej vse umetne razlike med nami, vsa medsebojna nezaupanja in eventualne neiskrenosti.

Hočemo, da bomo vsi od učiteljskega, od brezposelnega abiturienta, od vsakega in mestnega učitelja, od poročene in neporočene učiteljice pa do šolskih upraviteljev, nadzornikov in do upokojenih tovarišev mislili in delali samo eno, samo to, da si s skupnim in složnim nastopom zasiguramo eksistenco, da notranje dvignemo šolo in z njo ugled nas in našega naroda.

Ni danes vseeno kako misli, dela in čustvuje posameznik, še manj ni vseeno, kako mislijo in nastopajo posamezni stanovi, najmanj pa ni vseeno, kako si danes predstavlja svoje pravice in dolžnosti učiteljski stan, ki je vzgojitelj bodočih narodovih generacij.

Tovariši, tovarišice! Ne vemo kaj nam prinese bližnja bodočnost! Bodo li to nova neupoštevanja, nova zapostavljanja, nove krivice, nova zatiranja in nove grozote brezposelnosti, nove redukcije plač in nova omejevanja osebne svobode ali nam prinese bodočnost toliko zaželene pravice, kruha, dela, upoštevanja, — priznanja.

Vse je negotovo, vse je v zraku, a ne gubimo zato dobre volje, ne vere v lepšo bodočnost. Pojdimo na delo. Utrudimo se v optimizmu. Pojačajmo naše medsebojne tovariške in prijateljske odnose. Poglobimo našo zavest in potrebo skupnosti in enotnega nastopa. Bodimo vsi kakor eden! Peš.

Pavla Segula

dimi — prodanimi dušami. Zato ni čudno, da umirajo naši 21 letni nastavljeni tovariši, kajti že dolgo visi tudi nad marsikom izmed nas zavrtna sodba treh črk TBC.

Mi čutimo in z bolečinami doživljamo krivice, naše neupoštevanje, omejevanje naše svobode, vendar nekako tavamo ter se zgolj instinktivno, nesmotreno in nejasno borimo proti temu. Kjerkoli se hočemo prosto in svobodno udejstvovati, naletimo na največje ovire in zatiranja na vsak korak. Biti bi morali le nekako brezdušno, mrtvo in poslušno orodje nadrejenih. Vedno se najdejo tudi takšni, ki hočejo zlorabiti svoj vpliv ter s svetovnonazorskimi in političnimi gesli načevati del tovarišev zoper ostale tovariše. Tako cvete med nami denuncianstvo, a istočasno propada naša zavest skupnosti, vzajemnosti in tovarštva.

Zelo bi danes potrebovali nekoga, ki bi ne izkoriščal našega mladostnega idealizma z nepoštenimi nameni, ki bi nas hotel razumeti ter nam nuditi z nasveti svojo pomoč pri reševanju življenjskih, seksualnih, družabnih in stanovskih problemov, na katere trčimo ob vsaki priliki in zahtevajo od nas jasne rešitve in naše načelne odločitve.

Vsaj peti letnik bi moral biti oproščen morečnega srednješolske discipline ter imeti pravico akademske svobode. Tako bi bil to naraven in zdrav prehod v svobodno življenjsko udejstvovanje. Tudi razmerje med profesorjskim zborom in nami, učiteljskimi kandidati, bi dobilo novo, zdravejšo in zaupljivejšo osnovo.

Zeleli bi več praktičnega študija sodobnega življenja, študija posameznih tipov naših vasi, gospodarskega življenja naših kmetov ter tozadevnih ekskurzij. Mnogo je med nami mestnih otrok, ki še nismo imeli prilike dalj časa poblizje spoznavati našo vas in njevo življenje. Ali bomo lahko dobri vzgojitelji naše mladine?

Sedaj sami v prostem času študiramo knjižico »Problemi vzgoje najširših plasti našega naroda«, ki jo je izdala sekcija JUU v Ljubljani l. 1923. Tu se nam odpirajo novi vidiki in nove globlje dolžnosti našega poklicnega dela. Večina nas stremi za tem, da bi bili res dobri vzgojitelji in voditelji naroda ter dobri tovariši vsem.

Oglasili se bomo še večkrat. Zeleli bi, da bi tudi naši ljubljanski tovariši opisali svoje življenje in svoja stremjenja. Prav radi bi bili z njimi v stalnem kontaktu ter jim ob tej priliki pošiljamo tovariške pozdrave.

Mariborski učiteljski tovariši.

Segula

VSEBINA:

Ustavne svoboščine učiteljstva. Naš glas. (Za ustvaritev enotne in močne učiteljske fronte. Iz življenja mariborskih učiteljskih tovarišev. Iz uredništva.) Strokovni kmetijski tečaj. Josip Ribičič — petdesetletnik. Ustanavljanje podpornega fonda se nadaljuje. Naša vas. LISTEK: Pisma mlademu tovarišu. Splošne vesti. — Kaj vse pišejo. — Učiteljski pravnik. — Mladinska matica. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

Iz uredništva

»Naš glas.«

—n Upokojeni šolski nadzornik izjavlja. Veseli me, da ste tudi mlajši pristopili k aktivnemu in pozitivnemu sodelovanju v stanovskih vrstah in v stanovskem glasilu. Na ta način boste ustvarili medsebojno zblizanje ter nas seznanili s svojimi težavami in stremjenji. Priznamo, da je vaš življenjski položaj izredno težak. Tudi to morem povedati, da mnogi brezvestneži vsako vašo kretnjo in korak zlobno napačno tolmačijo ter vas ostro obsojajo, ker pač ne poznajo vašega stremjenja in dobre volje. Ne ozirajte se na te! Vztrajajte v pozitivnem delu in sodelovanju s starejšimi tovariši. Mi, ki smo tudi bili nekoč mladi ter takrat mnogo bolj čutili razne nepravilnosti svoje dobe, mi vas, kjub 30 letni starostni razliki, dobro razumemo ter cenimo vašo stremljenja. Pripravljeni smo vam nuditi svojo moralno oporo in prijateljski nasvet.

—n Prejel sem več pohvalnih priznanj starejših in mlajših, pa tudi brezposelnih tovarišev in učiteljskih tovarišev. Vse to nam dokazuje, da smo pravilno prislunili hotenju članstva ter ustregli njihovim stremjenjem. Z naslovom rubrike se strinjajo skoraj vsi tovariši!

—n Tovarišica iz kranjskega sreza piše: Takoj po prejemu »Učit. tovariša« prečitam članke Vaše rubrike ter nato tudi ostalo. Prej sem pogledala vedno le zadnjo stran, kdaj bo zopet sresko učiteljsko zborovanje ter nato časopis odložila. Po člankih Vaše rubrike mi je postal ves list bližji. Dobila sem več smisla za stanovske zadeve.

—n Tovariš iz hribovske enorazrednice: Poleg preobloženosti s šolskim delom mi je v tej samoti in zapuščenosti postal letos »Učiteljski tovariš« — res pravi tovariš, ki mi z vsakotredenskim obiskom prinese novih idej in problemov. Članke v rubriki »Naš glas« prečitam večkrat ter poskušam prodrati v bistva nakazanih problemov ter tako, čim bolj razumevati piševe misli. Na ta način se poglabljam v notranjo medsebojno povezanost in vzročnost življenja ter se po rubriki in njenih člankih čutim povezanega z vsemi tovariši, četudi smo razkropljeni vsepovsod.

Na razna vprašanja:

—n Učiteljski tovariš: Tudi Ti in ostali lahko sodelujete s članki o Vaših stanovskih in življenjskih problemih. To bo zelo dobro, ker bomo tako tudi mi dobili vpogled v Vaše težave in več razumevanja za Vas.

—n Nastavljenim tovarišicam: Ne podcenjujte svojih sposobnosti in ne zatrujte, da se ne čutite sposobne napisati kratek članek o Vašem življenju in hotenju. Poskusite! Začetek bo težaven, nato bo šlo vedno laže.

—n Tovariš iz Dravske doline: Članki so premedli. Zeliš ostrejših, odločnejših, tudi bolj konkretno-realnih besed. Prav! Prosim Te, napiši, pokaži za lastnim primerom. Vsi Tvoji prispevki bodo objavljeni, če le ne bo ovir izven uredništva.

—n Radi jasnosti. V rubriki »Naš glas« so objavljeni le oni članki, ki imajo nad naslovom članka še naziv rubrike. Torej, če hočeš, da izide Tvoj članek v tej naši rubriki, pripiši naslovu: »Naš glas«. Peš.

Strokovni kmetijski tečaj

Kraljevska banska uprava je priredila letos strokovni kmetijski tečaj na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru za voditelje in učitelje kmetsko nadaljevalnih šol. Poleg teh so bili sprejeti tudi učitelji, ki so imeli najmanj 5 let službe in so se zanimali za napredke vasi.

Tečaj je bil razdeljen na tri dele. Pomladanski je trajal od 20. IV. do 16. V. 1936., poletni od 15. VI. do 20. VI. in jesenski od 5. X. do 22. X. Tečaj je bil med šolskim letom, ker v počitniških mesecih ne morejo prisostvovati učitelji nobenemu praktičnemu delu, ker razen košnje in žetve nobenega ni. Zato se je kraljevska banska uprava odločila, da priredi tečaj v onem času, ko lahko tečajniki teoretična predavanja izpopolnijo s praktičnim delom in demonstracijami.

Tudi Vaš novi plašč od PAULINA

po znano solidnih cenah p. n. učiteljicam zopet na obročno odplačilo
Damska konfekcija PAULIN — Ljubljana, Kongresni trg 5

Glavni predmeti si bili: sadjarstvo z uporabo sadja, živinoreja s čebelarstvom, poljedelstvo s travništvom; stranski pa: vinarstvo s kletarstvom in gozdarstvo. Sadjarstvo je predaval sadjarski strokovnjak g. Priol, ravnatelj vinarске šole. Živinoreja je poučeval g. ing. Eizelt. O poljedelstvu s travništvom je predaval g. ing. Šiftar.

Vsi tečajniki so prisostvovali teoretičnim predavanjem, ki so trajala od 8. do 12. ure in demonstracijam od 2. do 5. ure. Demonstracije so izpopolnjevale teoretična predavanja. Zal niso vedno dosegle svojega namena, ker se jim ni prisojala tista važnost, ki jo imajo. Vsi tečajniki so morali predložiti domačo nalogo iz panoge, ki se je predavala. Naloga je morala obsegati najmanj 20 strani 8° in so jo pregledali predavatelji. 22. X. so se vršili ustni izpiti iz sadjarstva, poljedelstva in živinoreje. Izpiti komisiji je predsedoval g. ing. Podgornik, načelnik kmetijskega oddelka, člani pa so bili gg. svetnik Krošl, ing. Eizelt in ing. Šiftar. Izpit je napravilo 11 učiteljev z odličnim, 14 s prav dobrim in 2 z dobrim uspehom.

Tečaj je pridobitev za izobrazbo učiteljev kmetjsko nadaljevalnih šol. Večini učiteljstva so »kmetijski« predmeti malo pozna-

ni, posebno onemu učiteljstvu, ki se je rekrutiralo iz mesta. Na učiteljsku pa kmetijstvo nima baš zavidljivega mesta. In vendar bi moralo biti »kmetijstvo« ali boljše vaško življenje izhodišče in središče pouka — tudi na učiteljsku. Za učiteljske bi morala postati kritična »za življenje« resnica. »Vas« bi morala biti središče in smoter vseh predmetov. Dokler se ne bodo reorganizirala učiteljska, se bo moralo učiteljstvo izobraževati v tečajih. Ta tečaj je imel to prednost pred drugimi, da se je vršil v času, ko se lahko teoretično predavanje nadaljuje s praktičnim delom (n. pr. sajenje sadnega drevja teoretično, popolne sajenje v sadonosniku). Ni dvoma, da je moralo te učitelje nadomestovati drugo učiteljstvo, izven dvoma pa je, da bo korist neprimerno večja. Koliko dobrega in koristnega lahko stori učitelj s svojim delom, ki je v organski zvezi in povezanosti s kmetijskim delom.

Naše kmetjsko nadaljevalno šolstvo napreduje vsako leto bolj in kmetjska mladina se ga oklepa. Če bo res kmetjska, bo veliko storila za napredek slovenske vasi. Naj bo izrečena zahvala kr. banski upravi in posebno neumornemu delavcu in vodniku kmet. nad. šol g. svetniku Jožetu Krošlu! — I —

Ustanavljanje podpornega fonda se nadaljuje

Sklene se ustanovitev podpornega fonda, v katerega plačuje vsak član 2 din mesečno. (Sresko društvo Logatec)

V podporni fond prispeva mesečno vsak član 3 din. (Sresko društvo Šmarje pri Jelšah)

Sklenjeno je bilo, da prispeva vsak član 3 din mesečno v podporni fond.

(Sresko društvo Gornji grad)

Sklenilo se je, da se mesečno 4 din od vsakega člana nakazuje v podporni fond.

(Sresko društvo Slovenjgradec)

Sprejet je bil predlog, da vplačuje članstvo poleg članarine še po 1 din v sekcijiski podporni fond. Temu fondu se poklanja še posebej znesek 200 din namesto venca na grob mrtve tovarišice.

(Sresko društvo Celje)

Z ozirom na ustanovitev podpornega sklada se članarina zviša za 2 din, od katerih odpade 1 din sekcijiskemu, 1 din pa društvenemu skladu.

(Sresko društvo Kamnik)

Osnujemo podporni sklad. Vsak član plača mesečno po 3 din; 1 din od tega bomo prispevali sekciji, 2 din ostaneta za domač delokrog.

(Sresko društvo Litija)

Naša vas

V Beogradu izhaja od letošnjega marca mesečnik »Život sela«. (Administracija in uredništvo, Dedinje, Ulica Mih. Avramovića. — Letna naročnina 16 dinarjev.) List je namenjen sociološkemu proučevanju vasi. Vsem interesentom iz učiteljskih vrst toplo priporočamo, da si ta list naroče.

Iz programatičnega vodnika 1. številke povzemamo za danes sledeče misli:

Težkoče, ki so nastale v življenju na vasi, se kažejo v vsej naši družbi. »Život sela« hoče pokazati celotno življenje vasi, proučiti vas v vseh njenih področjih, vse družbene pojave na vasi.

Svoja opazovanja hoče vršiti v okviru celote, kajti v družbi ne obstaja niti en pojav, ki bi nastal izven nje, ki bi ne bil v zvezi medsebojnega vplivanja in medsebojne zavisnosti.

Druga dolžnost proučevalca vasi je, da družbenih pojavov ne gleda v preseku, marveč v njihovih razvojnih zgodovinskih linijah, stremeč posebno za tem, da predoči pred vsem ono razvojno silo, ki jih menja, odklanja ali oddvaja od splošnega razvoja.

Če tako stalno vezemo posebno s splošnim, del s celoto, si bomo ustvarili temeljno osnovo za jasno in določno sodbo o vasi ter o smernicah, ki obstajajo v njenem razvoju.

V nasprotju z onimi, ki gledajo na vas, kakor na nekaj popolnoma zase obstoječega, z nekimi posebnimi lastnostmi, ki jo postavlja v nasprotje vsemu ostalemu svetu, pred vsem v nasprotje mestu, ocenjujemo mi vas drugače. Za nas je vas družbena tvorba, ki je nastala v času in sicer zgodovinska v teku časa menjajoče se tvorba. S tem hočemo reči, da se v zgodovini družbe menja tudi vas, kakor vse ostale družbene formacije, in sicer tako v svoji vsebini kakor v svoji obliki. Ene in iste sile, ki vplivajo tudi na razvoj vasi.

V zgodovinskem razvoju se menja vas sama kakor tudi vsi odnosi v njej. Izpremembe se ne nanašajo le na organizacijo in

ureditev vasi, na njeno materialno kulturo, marveč tudi na celokupno kulturo.

Jasno je, da se te izpremembe na vasi ne vrše tako hitro kakor v mestu. Zaradi tega je tudi moč ostankov preteklosti, običajev in navad na vasi mnogo jačja in dosledno temu vaški razvoj počasnejši in lažji.

Prvi revolucionarni preobrat v vasi je izzval trg. Tehnika je to še ojačila. Prodiranje kapitalizma je povleklo vas v njeni totaliteti v razvoj družbe. Po vsej svoji ekonomiji, po politični upravi, po svoji organizaciji, skratka po vsem svojem družbenem življenju, je vas danes zelo aktiven del družbe, njen organski del. A poslednje tehniške izpremembe v kmetijskem gospodarstvu so v temelju menjale celokupno vas.

Naloga tega časopisa je torej, da proučuje življenje vasi, ugotavlja vse izpremembe, ki se v njem vrše ter da spoznava ono razvojno silo, ki se kaže v teh izpremembah.

Naloga, zelo važna, a tudi zelo težavna, toliko zaradi svoje obsežnosti kolikor zaradi težkoče v zbiranju predhodnega materiala, neobhodno potrebna za načrtno in popolno proučevanje vasi. Za rešitev te naloge je potrebno veliko številno pristašev, mnogo sotrudnikov. Danes postaja vse delo zajednice, skupine, kolektiva. Potreben je načrten in resen napor večjega števila ljudi, če se hoče dandanes resno proučiti kako družbeno vprašanje. Ta časopis naj pomaga ustvariti na vseh in izven njih eksperimentalni aparat, ki naj po posebnih navodilih pametno in resno proučuje vas in življenje v njej.

Računamo torej s sotrudništvom vseh, z vasi in izven nje, ki se pečajo ali hočejo pečati z vaškimi vprašanji.

Ali ni važno, spoznati svojo rojstno okolje? Ni ga boljšega vršenja svoje dolžnosti od prispevanja k spoznavanju prave resnice in posplošenja tega spoznanja. Dolžnost je to napram bodočnosti, ki naj bi bila lepša in trdnjša.

Splošne vesti

PODPORNI FOND.

Eden glavnih predpogojev za uspešno delovanje organizacije so zadostna sredstva, ki jih mora imeti organizacija na razpolago za uspešno vršitev svojih nalog v težkih trenutkih.

Prvič se je zgodilo v zgodovini naše organizacije, da je članstvo samo spontano uvidelo in se oprijelo gornje resnice ter je brez oklevanja samo pokrenilo akcijo snovanja podpornih fondov.

V zadnjem »Učiteljskem tovarišu« čitamo vest, ki je slovenskemu učiteljstvu v čast, ostalemu učiteljstvu v državi pa v vzgled, da so sreska društva v dravski banovini pričela snovati podporne fonde, s katerimi se bo dala sigurnost tovariškim borem, ki se za vse ostale izpostavljajo v borbi za naše pravice. Članstvo je še posebej naglasilo, da je to več kot važno in bo moralo v bodočem proračunu sprejeti še večjo postavko.

Ideja je padla na rodovitna tla in je pričela oživljati med samim članstvom. Podporni fond, ki je bil dolgo vrsto let samo želja pobornikov učiteljstva, ki so gledali v težko bodočnost, oživlja danes sama med članstvom in učiteljstvom.

Učiteljstvo vidi težke vsakodnevne napače na učiteljski stan, a vidi tudi, da je navezano samo na sebe v obrambi svoje časti, svojih pravic in svoje nezavisnosti. Na nikogar se ne more v tem pogledu zanašati. Osamosvojiti se mora in dati svoji stanovski organizaciji sredstva, da bo lahko branila poedince in celoto.

Podporni fond naj pomaga učiteljstvu obvarovati čast, čist značaj, neomadeževanost, vestnost pri delu in skrajni idealizem, t. j. one vrline, ki so potrebne vzgojitelju mladine in naroda; podporni fond naj pomaga ublažiti rane učiteljstvu v najtežjih momentih, ko napoči pri njih poleg notranje moralne boli finančna stiska, ki preti notranji moralni odpornosti. Podporni fond pa mora pomagati odbiti vse atake, naperjene proti celokupnemu učiteljskemu stanu in podpreti akcije za načelne rešitve, ki bodo v korist celokupnemu učiteljstvu in s tem tudi vsakemu poedincu.

Nihče ne more reči, da ga ne bo potreboval in nihče ne ve, kdaj se bo moral poslužiti podpornega fonda. In to daje ono silo, da ga učiteljstvo samo snuje!

— Opozicija JUU kleveta učiteljstvo. Opozicionalci se poslužujejo najnečestnejših sredstev, da bi zanesli zopet razdor v učiteljske vrste. Pod naslovom: »Predlog nekega učitelja, kako bi se najprej in najsigurneje sanirale razmere med učiteljstvom« — naslovljen na g. ministra prosvete, pišejo: »Pravijo, da imamo nekaj tisoč usposobljenih in brezposelnih učiteljev. Hvala dragemu Bogu, da imamo tako lepo izbiro, ker imamo veliko potrebo in povpraševanje, ako bi se pričelo čiščenje in izvajanje selekcije med učiteljstvom. Niti učiteljski stan, niti državna služba niso neke ubožnice in zavetišča za nesposobne, lene in pokvarjene...« — Dobesedno tako piše opozicija proti sedanji upravi JUU. Na kako čiščenje in selekcijo oni pozivajo, to je jasno in tega ni treba šele razlagati. Ali si morete misliti večje pavalno obrekovanje učiteljstva? In ti ljudje se upajo nastopati proti stališču novosadske glavne skupščine JUU, ki se bori za čiste in prave interese vsega učiteljstva, za katere interese doprinašajo značajni učitelji vse žrtve!

»Pomanjkanje poštenosti in vrlin se maščuje tudi poedincu, ga upro-pašča in ponižuje.«

Kralj Peter I., učiteljem 6. avg. 1903.

— Zagrebški učitelji obsojajo pisanje »Narodne prosvete«, glasila JUU. Opozicionalci proti sedanji upravi JUU pišejo: »Upravitelji narodnih šol v Zagrebu — mesto so na uradni konferenci (op. sklicani od treh nadzornikov), 7. okt. 1936., zavedajoč se svoje odgovornosti in dolžnosti, a v zaščito interesov vsega učiteljstva, najostreje obsodili nepristojno pisanje »Narodne Prosvete«, glavnega organa JUU v poslednjem času, s katerim se ruši potrebna avtoriteta v vrhovih države.« Slede podpisani 27 upraviteljev narodnih šol mesta Zagreba. Upravitelji so na

Josip Ribičič — petdesetletnik

On ni sanjač in ni fantast, v njem zamaščišče Oblomova, on je praktičen duh, agilen, hiter, posebljena iniciativa. V Trstu je organiziral s Kumarjem Učiteljski pevski zbor, ki je dosegel izredno umetniško višino in je ponesel slovensko pesem v Benetke in Bologno, v središče glasbene Italije. V učiteljski organizaciji je bil vselej vodilna sila, tako pri Učiteljski zvezi v Trstu, kot kasneje pri JUU v Ljubljani. V Trstu je pomagal organizirati učiteljske tečaje, bil je urednik pri »Učiteljskem listu«, pri »Novem rodu« v Trstu in je še vedno urednik »Našega roda« ter ostalih publikacij Mladinske matice.

On ni le poživil našega povojnega mladinskega slovstva, znal je tudi organizirati razprodajo tako, da so publikacije dosegle naklado, za katero so nam lahko zavidni še celo drugi, veliki narodi.

In pri vsem tem delu mu je ostalo še časa za lastno literarno delo. Za odrasle je pisal duhovite aktualne satire, za mladino igre in prozo. Vsega skupaj nam je podaril 15 knjig, med njimi dela, ki ostanejo.

Naj sodijo kritiki o njegovih posameznih delih tako ali tako, gotovo je, da je Ribičič v naši povojni mladinski literaturi osrednja osebnost, mimo katere naša literarna zgodovina ne more iti.

Če pogledamo vso dosedanje Ribičičevo pot in delo, spoznamo, da je človek ravne linije. In če je njegov zrek včasih res malo strupen, je pa njegov jezik vselej dober. Pomagal je marsikomu, škodoval nikomur. Če ima katerega osebnega sovražnika, ga more imeti le med občutljivimi in šibkimi naturami, med močnimi ne.

Za vse svoje ogromno delo Ribičič ob svoji petdesetletnici ni prejel odklikovanj. Bil je premeščen. Z nasmehom je šel preko tega. Tak je pač in kolikor ga poznamo, se tudi ne misli »poboljšati«. In prav je tako! Tak naj tudi ostane vnaprej — prešerno mladosten. Petdesetletnica zanj ni čas za zapeček, mali mejnik je le ob njegovi dolgi poti življenja. Kar vidimo ga, kako gre zopet s pri-vihanimi rokavi na delo.

Na 3. t. m. je bilo Ribičiču 50 let. Da že 50? — Njegov sveži obraz odločno taji leta. Prav tako njegova živahnost, gibčnost duha, kakor zdrav humor, ki je tu in tam satirično našiljen in še ves prepročen z mladostno prešernostjo. Ribičič se ni imel časa postarati.

Vse njegovo dosedanje življenje je en sam brezkončen delavni dan. Samozavestno lahko zre na svoje dosedanje delo.

Kot učitelj je naravnost ljubil najbolj izpostavljena mesta. Bil je učitelj na šoli v Trstu, voditelj na šoli v Krminu, na skrajni meji slovenstva, kasneje zopet v Trstu — in ko je moral od tam stran — pa upravitelj na državni meji na Rakeku.

Kjer je bil Ribičič, tam se je začelo življenje, vzklihi so pevski zbori, šolski odri so oživeli. Kasneje je bil poklican v Ljubljano, kjer je reorganiziral kulturni referat pri banski upravi in bil imenovan tudi za komisarja pri ljubljanskem radiju.

Plašči, površniki

v priznani elegantni izdelavi in veliki izbiri

LUKIČ
Ljubljana, Stritarjeva ulica

Pisma mlademu tovarišu

(Nadaljevanje in konec.)

Spomniš se morda, da se je pred nekaj leti o tem tako intimnem vprašanju vzbudila pri nas celo v časopisju neke vrste propaganda. Nekaj gospodje so nam hoteli naravnost predpisati, kje bi si smel učitelj poiskati svojo življenjsko družico. Manjkal je samo še seznam obupanih kandidatij za zakonski stan in pa kaka naredba. Tem čudnim razmotrivanjem se je krohotal vsa slovenska javnost, ki je to sploh brala. Škoda, da ni izvedel za to tudi »Ošišani jež«. — Rečeno je bilo nekako takole! Večina učiteljev živi na kmetih, zato naj si tudi tam izbira svoje družice za življenje. — Z enako pravico bi lahko rekli mi učitelji: Advokati žive največ od ljudske trmoglavosti, torej naj tudi tam rešujejo svoje srčne zadeve. — Kam vodijo taka nepremišljena izvajanja, je jasno dovolj.

Prepovedati bi si pa morali za vselej, da bi javnost brila na ta način norce na naš račun. Zadeva je toliko resna, da se ne more obravnavati tako na splošno. Zato ti ne vem svetovati o tem ničesar, čeravno si se dotaknil v svojih pismih tudi tega vprašanja. Po svojih opazovanjih bi ti lahko razodel samo svoje zasebno mnenje, oprto kolikor toliko na resnično življenje.

Francé.

uradnih konferencah na šolah zahtevali od učiteljstva, da podpiše to resolucijo proti »Narodni Prosveti«.

Da, filozofija pravice! To je znanost, ki kot ostale moralne znanosti, ne leži niti v povojih.

(Nietzsche)

— Kaj pravi opozicija JUU k premeštitvi predsednika Dimnika v Beograd. Opozicionalci pišejo: »Na drugo šolo ga ni mogel namestiti, ker je gosp. Dimnik usposobljen za pouk defektne dece, a na ti šoli je slučajno upravitelj Rašić. — G. minister je najlepše mislil v vsakem pogledu. On je veroval, da se bosta ona dva na istem zavodu sporazumela in sprijateljila in se bo tako počasi pomirilo tudi učiteljstvo in se posvetilo svojemu glavnemu in pravemu poklicu.« — Ali si morete misliti večjo pokvarjenost od tega. Kakšna je ta morala? V Beogradu je poleg 2 razredov za defektno dečo na šoli, kjer je upravitelj Rašić, še 16 razredov za defektno dečo na drugih šolah. Ni samo navinost, temveč tudi zloba, da se skuša učiteljske zahteve in stališče vsega učiteljstva obračati tako, kakor bi obstajal kak osebni spor med predsednikom Dimnikom in Rašićem ter se mora zaradi tega sedaj boriti učiteljstvo. Poleg cinizma in sadizma je v ljudeh, ki se poslužujejo takih sredstev, velika porcija pokvarjenosti, da obračajo zadevo v tako smer. Na drugi strani imajo učitelje za zelo nesposobne, ker mislijo, da bodo verjeli takim intrigam. No, dosedanja praksa in metode so pokazale, da je vsaka opozicija iz Beograda rušila uprave združenja. To delajo le taki, ki niso v upravi in bi to radi bili, zato pa rušijo vsakega predsednika, ga osebno napadajo, mu jemljejo ugled in čast, pa naj se še tako idealno bori za učiteljske pravice. Skrajni čas je, da se učiteljstvo izven Beograda otrese varuštva, ki si ga prisvajata nelegitimna grupa beograjskih učiteljev nad centralno upravo JUU.

Vedno in vedno dela človek le to, k čemur ga sili njegova natura.

(Machiavelli)

— Uspela prireditelj PRK v Banji Loki. Lepa in prijazna jesenska nedelja nas je zdramila tudi v našem tako maloznanem in zapuščenem kočevskem kotu. V beli Banji Loki, tam doli nad temno šumečo Kolpo, se nas je zbralo iz vseh onih oddaljenih šol Borovca, Brige, Kostela in drugod, preteklo nedeljo, 18. oktobra, ko smo prisostvovali Albrehtovi 4 dejanski lutkovni igrici »Koren lečen«, odigrani po marljivem lutkovnem odseku PRK

na osnovni šoli v Banji Loki pod vestnim vodstvom tov. upravitelja D. Prešerna. Polna šolska soba in navdušeno odobravanje mlade in starejše publike je bilo v dokaz, da je igrice uspela nad vse zadovoljivo in je prirediteljem samo čestitati. — ar.

— **Diplomski izpiti za stalne učitelje meščanskih šol so položili v rednem jesenskem roku sledeči slušatelji in slušateljice** Višje pedagoške šole v Zagrebu: 1. Drnovšek Marija, 2. Gliha Dragutin, 3. Grim Gabrijela, 4. Knežević Anton, 5. Kobilica-Brenk Marija, 6. Koletić Marijan, 7. Migić Reginald, 8. Mihailinović Slava, 9. S. Novaković Ines, 10. Omerhodžić Ahmed, 11. S. Pavlović Marija Jakobina, 12. Plečaš Branka, 13. Robotić Ljubica, 14. Saračević Hasan, 15. Stipančić Danica, 16. Tomažič Josip, 17. Prek Pavla, 18. Franjković Pavel. — **Predsednik izpitne komisije je bil g. dr. Stjepan Bosanac, rektor Višje pedagoške šole.**

— **Tovariši, tovarišice!** Zimski večeri se bližajo. Deca si želi dobre knjige — knjige pravljic. Dobro in ceneno knjigo dobite pri Učiteljskem domu v Mariboru, saj stane danes 1 izvod »Prekmurskih pravljic« samo 7 dinarjev. Kdor je kdaj te pravljice čital v šoli, ta ve, kako so se deci prikupile. Tovariši, tovarišice, sezite po njih! Prvi zvezek bo kmalu pošel.

— **Praktični učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani, ki so se vršili v dneh od 16. do 29. oktobra 1936. pred izpitnim odborom pod predsedstvom direktorja Marolta Nandeta, so se končali s sledečim uspehom: S prav dobrim uspehom so napravili izpiti sledeči učitelji (-ice) pripravniki:** Barle Nikolaj, Horvat Antonija, Janškovec Leon, Matjan Matevž, Maučić Marija, Milavec-Cebular Danila, Mišič Danijela, Rape-Raznožnik Albina, Ravnikar Ana, Trdan Anton in Vrčon-Engelman Milena. **Z dobrim uspehom:** Adamič Marija, Binter Marijan, Cerar Bogomir, Cvar Miroslav, Čučulović - Grundner Franja, Javornik - Svetlič Ana, Jurko Zlata, Kastelic Rozalija, Klemenc Ljudmila, Kos Emilija, Kostelec Marta, Kovač Angela, Krašnja Ivan, Mayer-Peterca Viljemina, Rupnik Ivan, Slapar Nikolaj, Šlibar-Spazier Olga, Švigelj Angela, Vučajnik Franc, Založnik Nada in Zamljen Ludvik. Repobiranih je bilo do aprilskega termina 7 kandidatov in 7 kandidatki, 1 kandidatka pa izpita ni nastopila. **Izpitni odbor.**

LISTNICA UREDNISTVA

Tovariš Ami. Vaš članek Pravda o smrti je izpadel iz prejšnje številke »Učiteljskega tovariša«, toda ne po krivdi uredništva.

— **Netočnosti v šolskih knjigah.** Čeprav so knjige odobrene od šolskih oblastev, sem v njih le zasledil naslednje netočnosti: Da je Nemanja prvi srbski kralj, ki se je kronal v Rasu; da so obale reke Tare iz marmorja in da je bila Boka Kotorska najmočnejša srednjeveška pomorska utrdba. (»Politika« 31. X. 1936.)

Učiteljski pravnik

— **§ Prestanek službe po § 104,9 U. Z. in posledice.** Došel mi je na uho glas, da v »Roč. katalogu« ni jasno obrazložen gornji § U. Z. in njega posledice, zato prosim, prečitajte na str. 63. točko 9. in zadnji odstavek na isti strani ter še 2 besedi na naslednji strani ter točko 11. na str. 43. Komur ni jasno tam obrazloženo, prosim, naj piše na uredništvo »Učit. tovariša« »Pravnik« za pojasnilo. V. G.

Mladinska mafica

— **Vsem šolam, ki so bile doslej brez naročnikov, smo poslali po 1 številko »Našega roda« na ogled.** Kdor lista ne misli naročiti, naj ga vrne.

— **»Naš rod« skrbi za napredek v šoli in je učencem v pomoč; je list, ki ima snov razdeljeno za višje in nižje razrede in je tudi temu primerno pisan; je najobširnejša naša mladinska revija, ker obsega vsaka številka po 40 strani; je najbolje in najbogateje ilustriran mladinski list v državi; pri njem sodelujejo vsi naši najboljši mladinski pesniki, pisatelji in ilustratorji.**

— **mm Prva številka »Našega roda« je pošla.** Tiskamo še 2000 izvodov in jutri bo številka razposlana tudi zadnjim naročnikom. V nekaj dneh jo prejmejo vsi, ki so jo naročili.

— **mm Redke so šole, ki nimajo nobenega naročnika, ali nekaj takih je vendarle tudi letos.** Niso to samo enorazrednice in prav zanimivo bi bilo izvedeti, katere šole gredo s tako malomarnim prezirom mimo kulturnega prizadevanja Mladinske matice, da ne naročijo niti enega izvoda naše mladinske revije.

Stanovska organizacija JUU

Za stanovsko smer organizacije

Sklepi sreskih društev.

V dosedanjem pravcu naj se delo izvršnega odbora in sekcije dosledno in energično nadaljuje.

(Sresko društvo Logatec)

Odobravamo v polnem obsegu stališče in delo glavne skupščine v Novem Sadu in pozivamo sekcijo in centralo JUU, da vztrajata neomajno na stanovski liniji.

(Sresko društvo Celje)

Soglasno in v polnem obsegu odobravamo stališče in delo glavne skupščine v Novem Sadu ter izražamo sekciji in centralni upravi JUU svoje neomajno zaupanje s pozivom, da v borbi za stanovsko nezavisnost udruženja in za zboljšanje moralnega in ma-

Iz izvršnega odbora

— **iz Predsednik Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd.** — Jajce 19 X. — Sa jesenje izborne skupščine učiteljstva sreza jajačkog jednoglasno Vam izražavamo svoje poverenje i zahvalnost na energičnem zastupanju učiteljskih interesa. — Uprava.

— **iz Dimniku — Kralja Milutina 66 — Beograd — Kriva Palanka 27 X.** — Učitelji sreza krivopalanačkog pozdravljaju Vas i mole da i dalje nepokolebljivo branite učiteljska prava. — Uprava.

— **iz Predsednik Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd — Kralju Milutina 66.** — Županja 19 X. — Jednoglasno izabrani odbor i cela skupščina sreza županjskog pozdravlja Vas i izražava Vam i upravi puno poverenje. — Uprava.

Iz društev Vabila

— **JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR-MESTO** ima svoj redni občni zbor v četrtek dne 12. novembra 1936. ob pol 9. uri na I. dekliški narodni šoli v Miklošičevi ulici. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. — 2. Poročilo tajnika. — 3. Blagajniško poročilo. — 4. Poročilo nadzorstva. — 5. Volitve odbora in odsekov. — 6. Gospodarsko in stanovsko politično vprašanje. — 7. Slučajnosti.

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU** bo imelo svoj redni občni zbor dne 14. novembra t. l. v Gornji Radgoni, z začetkom od pol 11. uri. Zborovanje bo celodnevno. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Poročilo o banovinski in glavni skupščini JUU in predsedniškem zboru. 3. Situacijsko poročilo v zvezi z dopisi. 4. Poročilo upravnega in nadzornega odbora. 5. Nova pravila JUU in pravilnik. (Ivanjšič.) 6. Volitve (ob 12. uri). 7. Ustanovitev podpornega fonda. 8. Proračun in članarina za leto 1936./37. 10. Slučajnosti. Letos si znova volimo upravo. Kandidatne li-

Tri stvarci...

Najpoprej jo je dolgo sam preizkušal, župnik Kneipp, preden je dal sladni kavi, pripravljeno po njegovih navodilih, tudi svoje ime, svojo sliko in svoj podpis. To troje pa je še tudi dandanes na vsakem pristnem zavitku

Kneippove sladne kave

Šolski radio

— **r VII. teden. Torek 10. novembra** bo predavala ga. Milena Vrčon »V Haagu v palači miru.« Razpored: 1. V času brez miru — v palači miru. 2. Mirovne težnje v povojni dobi. 3. Zakaj je nastala palača miru. 4. Kdo jo je ustanovil. 5. Kakšna je (podroben opis zunanosti in notranosti). 6. Nje pomen in vloga v sedanosti. II.—III.

Petek 13. novembra bo podal g. Miroslav Zor v dialogu z učencem temo »Postanek in uporaba lesa«. Listje odpada. — Gozd, tovarna lesa. — Od gozda do delavnice. — Od zibel do groba. — Les v papirni in kemični industriji. II.—III. V ponazoritev je dobro, ako pripravite nekaj lepo barvanih jesenskih listov, nekaj vrst lesa, lesno oglje in pepel, papir in lepenko, nekaj slik o obdelavi in uporabi lesa ter o izdelavi papirja. Kot eventualno pripravilo ali utrditve, čitanje: Postelja gospoda Fibriha (Mlad. mat. 1936).

— **r V kmetijskem radiu** bo predaval v nedeljo 8. novembra ob 16. uri g. Jože Kregar: Prezimovanje cvetličnih gomoljev.

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— **I Za zvišanje plač uradnikom.** Po »Trgovskem listu« priobčuje tudi »Domoljub« od 28. X. naslednjo notico: Ko so bile zadnjič znižane uradniške plače, se je utemeljevalo, da so cene vsem pridelkom padle in da se je življenje pocenilo. Če je morda takrat ta argument tudi veljal, danes prav gotovo ne velja več in zato je treba tudi revidirati sklep o znižanju plač. Uradniške plače je treba zvišati in slediti primeru češkoslovaške vlade, ki je z novim proračunom to tudi storila. Tudi »Jugoslovenski Lloyd« se zavzema za zvišanje uradniških plač.

— **I Samomota tov. Mrakove »Slovenec«** od 30. X. ne negira. Namiguje pa, da bi tov. Mrak samomor lahko zabranil. Pišejo, da ni rabil kot prvi poslanec Koče, ampak Mrak sam. Tudi to naj bi govoril Mrak, da je treba vlado pobiti in postrlefi. — Kdor more, naj verjame.

— **I Za to, da bi bile glavne počitnice v septembru** se zavzema »Slov. gospodar«. Kot razlog navaja, da je v septembru in oktobru največ dela. Otroci, zlasti revnejši, bi v teh mesecih pomagali pri delu in kaj zaslužili, da bi dobro preskrbljeni laže hodili v šolo. V oktobru se mora ponekod že kuriti in bi s tako spremembo tudi na kurjivo prihranili. — Notico posnema tudi »Domoljub« od 28. X.

— **I »Kmetijski list«** od 28. X. prinaša sliko predsednika JUU Ivana Dimnika in pod to naslednje besedilo: Ivan Dimnik, predsednik JUU, ki je bil premeščen po službeni potrebi v Beograd, je nastopil te dni službo v ministrstvu prosvete. (!)

— **I Po »Venkovu«** prinaša »Domoljub« od 28. X.: »10.000 Čehov, med njimi 600 učiteljev, je šlo na poizvedovanje v Rusijo. Le kakšen blagoslov bodo ti učitelji prinesli iz Rusije?«

— **I Med zahtevami Jugosl. prof. udruženja** pri ministru prosvete so tudi: Praktični učiteljski izpiti naj se nagrađijo; Draginjske doklade naj se zvišajo. Vprašanje enotnih učbenikov naj se reši s pomočjo posebne komisije, ki bi izbrala posamezne učbenike. V nasprotnem primeru naj se povrnejo onim profesorjem, ki so se natečaja udeležili — dejanski stroški.

— **I »Učiteljski glasnik«,** glasilo opozicije pri JUU, objavlja članek »Preganjanje nacionalnega učiteljstva v Sloveniji«, v katerem skuša opravičiti zadnje premeštitve pri nas. Vsaj tako izzveni to iz notice v »Slovenec« od 3. XI.

— **I V Ljubljani** je 600 šolarjev brez zajtrka. V Trbovljah boleha na jetiki 25% otrok. (»Slovenski dom« 2. XI.)

— **I Na gimnaziji v Londonu** so začeli uporabljati namesto knjig časopise. Na podlagi raznih izbranih člankov se vodi pouk. Kako se obnesejo ti poskusi, se še ne ve. (»Mariborer Zeitung« 3. XI.)

— **I Volilcem na Rakeku** se zahvaljuje »Slovenec« od 1. XI. in še dostavlja: Naša iskrena vabljenja vsem državnim nameščencem, ki so vkljub vsej agitaciji nasprotnikov, da naj ostanejo doma, oddali svoje glasove za našo listo. Izjemo je napravilo le učiteljstvo ljudske šole tako na Rakeku kot na Uncu, z edino častno izjemo na meščanski šoli.

— **I V Kočevju** so se ukiniteli 3 nemški razredi, ker je število nemških otrok premajhno in zato ti razredi nimajo več zakonite podlage. (»Trgovski list« 27. X.)

— **I Nemška vlada** je odobrila zakon bavarke pokrajinske vlade, s katerim sme državni namestnik na Bavarskem odpustiti iz službe 1676 katoliških redovnic. Zaenkrat jih bodo odpustili 600, druge bodo sledile kasneje. (»Slovenski gospodar« 28. X.)

— **I Gospodarstvo prejšnjega odbora** v Sv. Juriju v Slov. goricah, kritizira »Slovenski gospodar« od 28. X. predvsem, da je na šoli še 20.000 din dolga in da se je tako moderno uredilo stanovanje za namišljenega šolskega upravitelja.

— **I Pogoji za uporabo šolskih prostorov** v Ljubljani. Ljubljanski mestni šolski odbor je izdal o uporabi prostorov poseben pravilnik. Treba je napraviti prošnjo na mestni šolski odbor. Odkodnina za prostor znaša 10 din od ure za mestno občino, dalje bo treba plačati odškodnino za razsvetljavo in 10 din šolskemu slugi za snaženje. Vsaka eventualna škoda se mora povrniti, zato bo treba 200 din kavejce.

— **I Mazanje lic, barvanje ustnic in manikiranje nohtov** je v Turčiji učiteljicam prepovedano. »Straža v viharju« od 29. X. je uporabila to priliko, da je pavšalno napadla slovenske učiteljice. List pravi: »Prosvetni minister, ki bi izdal tako naredbo, zleti drugi dan s svojega stolčka. Pri nas je prva pedagoška krepost, da je učiteljica namazana kakor šolska tabla, ki jo brišeš z mokro gobo. Gimnazijke in učiteljice se ne smejo mazati, toda učiteljice — o, brez nadaljnega! Saj so vendar kolikor toliko boljše in mnogo bolj približane »konkretnemu življenjskemu vzgojnemu idealu!« Pri nas bi utegnili priti do kemalovih protikozmetičnih reform, če bi povsod prišli klerikalci in puritanci do oblasti. Zato so učiteljice pri vsakih volitvah agitirale proti njim. Včasih uradno, danes pa iz »lastnega prepričanja.«

— **I 190 letnica ustanovitve** je praznovala te dni novomeška gimnazija.

— **I Čudna računica.** V neki vasi, ki je oddaljena kakih 30 km od železnice, rabijo učenci drugega razreda računsko knjigo »Računski zadaci«. Na 24. strani, naloga 18. se glasi v tej knjigi: »Vlak napravi v eni uri 4.500 m, koliko napravi v 3 dneh?« In ta knjiga je doživela že 31. izdajo. (»Politika« 30. X.)

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LENDAVI bo zborovalo 14. novembra 1936. v Lendavi s pričetkom ob 10. uri v narodni šoli. Poleg običajnega dnevnega reda bo tudi predavanje tov. Majhna: O učiteljskem pokretu. Opominjamo ponovno tovariše (ice), ki so zaostali na članarini za lansko leto, naj jo poravnajo do 10. novembra, ker mora društvo poravnati svoje obveze napram sekciji do decembra. Pokažimo, da se zavedamo svoje stanovske dolžnosti in da se damo disciplinirati. Uvedimo na vsaki šoli, kot že ponekod izvajajo, poverjenike, ki bodo redno vsak mesec pošiljali članarino društvu. — Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO KRŠKO obvešča svoje članstvo, da bo imelo svoje prvo letošnje zborovanje dne 21. novembra t. l. ob 10. uri v Krškem, v prostorih narodne šole. — Dnevni red objavimo v prihodnji številki. — Odbor. — Dolžniki (-ce) krškega učiteljskega društva, poravnajte ves svoj dolg iz prejšnjega leta, sicer ga bomo izterjali pravnim putem. To je zadnje tov. opozorilo. Blagajnik.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO ZA LJUTSKO SREZ bo zborovalo v soboto 7. novembra v Ljubljani. Ob 10. uri ogled razstave češkoslovaške knjige v dvorani Trgovskega doma (poleg banske palače na Bleiweisovi cesti) in predavanje o češkoslovaški knjigi s posebnim ozirom na mladinsko in učno knjigo. Po ogledu razstave bo zborovanje s poročili funkcionarjev. — Odbor.

= JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO SLOV. BISTRICA ima svoje redno zborovanje in občni zbor v soboto dne 14. novembra ob 10. uri dop. na deški šoli v Slov. Bistrici. Dnevni red: Situacijsko poročilo in dopisi. Poročilo o banovinski in glavni skupščini. Poročilo funkcionarjev. Revizijsko poročilo. Proračun in delovni načrt za leto 1936/37. — Nova pravila. — Volitve. — Predavanje in slučajnosti. Eno uro pred zborovanje, t. j. ob 9. uri, bo odborova seja istotam.

Udeležba obvezna za vse člane! Poravnajte, zaostankarji, do občnega zbora svojo članarino! — Za volitve se dobijo kandidatne liste pri predsedniku. — Odbor.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI SREZ. Redni občni zbor se bo vršil v soboto dne 14. novembra ob 11. uri v narodni šoli v Brežicah. Pred zborovanjem, takoj po prihodu vlaka, bo odborova seja. Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA — OKOLICA VZH. DEL je imelo svoj občni zbor dne 10. oktobra v Ljubljani, v magistratni sejni dvorani, ob lepi navzočnosti članov.

Predsednik Kosin Mirko je še pred otvoritvijo občnega zbora razložil članstvu novi pravilnik JUU glede načina volitev, nakar se je občni zbor pričel. Tajniško poročilo je podal tov. Vouk Ivan. Iz tega poročila posnemamo: Društvo je imelo v teku leta 4 zborovanja, v številni redni in izredni občni zbor. — Udeležba članstva je bila povprečno 68%. Na teh zborovanjih je bilo troje pedagoško didaktičnih predavanj, ki so v članstvu zbudila veliko zanimanje za nove pedagoške in didaktične smeri. Društvo šteje 92 članov.

Blagajniško poročilo je podala blagajničarka društva tov. Likar Jela. Iz njenega poročila je razvidno, da je stanje blagajne nepovoljno zaradi nerednega plačevanja članarine. Mnogo je zamudnikov, ki se ne zmenijo za opomine. Zato je predsednik Kosin Mirko apeliral na člane, naj redno plačujejo članarino, sicer društvo ne more uspevati. Blagajniško poročilo je bilo sprejeto, nadzorni odbor pa je blagajničarki predlagal razrešnico, ki je bila tudi soglasno sprejeta.

Tov. Lulik Avgust je poročal o banovinski in drž. skupščini. Orisal je najprej potek banovinske skupščine ter ugotovil, da vidi na skupščinah vedno ene in iste obraze, ker so delegati po ogromni večini funkcionarji organizacije, tako da je bilo samo 17 delegatov, ki niso v upravah društev, odnosno sekcije.

O glavni skupščini je med drugim poudarjal, da bo ta skupščina mejnik med dvema dobama v življenju naše učiteljske organizacije, če bo jugoslov. učiteljstvo ostalo verno stanovski zavesti, ki jo je izpričalo na tej skupščini. Toda po njegovem mnenju je treba pogledati tudi nazaj in se učiti od pogrškov organizacije. Smer je moralo dati vedno vodstvo, namesto obratno. Članstvo je otopelo, borbenost je zamrla, tako da je bilo večkrat pod pritiskom članov, ki so svojo politično usmerjenost uveljavljali v stanovski organizaciji politiki.

Končno je poročal še o pedagoškem tečaju v Ljubljani, kjer je apeliral na navzoče, naj skrbimo za tako pedagoško, ki bo zrasla na slovenskih in jugoslovanskih tleh, visoki pedagogi pa naj povzdignejo svoj glas, kadar se blati in jemlje ugled učitelju, ki je otrok njihove vzgoje in njih tuje učenosti.

Nato so bile volitve. Ob določnem času je bila predložena samo ena lista z nosilcem Kosinom Mirkom. Z aklamacijo so bili izvoljeni upravni odbor, nadzorni odbor in čast-

no razsodišče. Po volitvah se je upravni odbor takole sestavil: Kosin Mirko, preds., Lulik Avgust, podpreds., Čuk Franc, tajnik; Likar Jela, blagajničarka; Anišič Josip, Selan Marija in Zavrsan Franja, odborniki. Vsi izvoljeni so izvolitev sprejeli.

Po volitvah je predaval tov. sreski šolski referent Drnovšek Fran o administrativnih zadevah in novih učnih načrtih. Govoril je posebno o učnem načrtu za višjo nar. šolo in o sestavi urnikov po tem načrtu. Dalje je povedal, kakšne naj bi bile kraj. učit. konference. Končno se je dotaknil še sledečih vprašanj: šolska kronika, uradovanje, uradni repertorij, uslužbenki list, matični listi, ambulančne šole.

Po teh izvajanjih se je v prisrčnih stavih poslovil od učiteljstva, ker prevzema službo v zapadnem delu sreza. Tov. Lulik Avgust se mu je v imenu učiteljstva zahvalil za njegovo strokovno šolsko delovanje in za njegovo tovarištvo. Učiteljstvo, kateremu je bil nadzornik, ga bo ohranilo v najlepšem spominu.

S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik je zborovanje zaključil. Vouk Ivan, tajnik. Kosin Mirko, preds.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ GRADEC je zborovalo v soboto, dne 24. oktobra v Slovenjem Gradcu. Od 47 članov je bilo navzočih 37, t. j. 78,7%.

Predsednik tov. Kopač Leopold je otvoril zborovanje ter pozdravil predvsem našega novega sreskega šolskega nadzornika tovariša Arrigerja in izrazil prepričanje, da bomo imeli v njem dobrega zaščitnika in zagovornika. Nadalje je predstavil zastopnika politične oblasti g. dr. Škrta ter pozdravil novo došle tovariše, odhajajočim tovarišem (ici) pa je želel na njih novih mestih vse najboljše.

Sreski šolski nadzornik tov. Arriger se je tov. predsedniku in navzočemu učiteljstvu prav prisrčno zahvalil za pozdravno dobrodošlico ter v daljšem govoru bodril navzoče, da tudi v bodoče — kakor doslej — posvetijo vse svoje moči šoli, ter zagotavljal, da bo tudi tu na svojem novem službenem mestu veskdar zastopal interese učiteljstva in narodne šole.

Takoj nato je pojasnil tov. predsednik postopek pri volitvah odbora sres. društva po novih pravilih.

Sledilo je obširno in vsestransko situacijsko poročilo predsednika, ki so ga navzoči z zadovoljstvom vzeli na znanje.

Tajnik tov. Iglar Rajko je prečital zapisnik zadnjega zborovanja, ki je bil odobren — in poročal o došlih dopisih. V gospodarski odsek so bili izvoljeni tov. Klugler iz Podgorja ter tovarišici Smolnar in Grmovšek iz Slovenjega Grada.

Tajnikovo, kakor tudi blagajniško poročilo sta bili sprejeti brez debate. Skoro soglasno se je sklenilo izterjati zaostalo članarino potom advokata. Predsednik nadzor. odbora tov. Mrovlje je predlagal absolutorij tov. blagajničarki in ostalemu odboru (sprejeto!). Med 15 minutnim odmorom se je članstvo zedinilo za eno kandidatno listo z dosedanjim predsednikom tov. Kopačem na čelu, ki je bila z aklamacijo soglasno sprejeta.

Tov. nadzornik je apeliral na stanovsko zavednost članstva in priporočal samopomoč: trdne gospodarske učiteljske ustanove so hrbtenica bodoče učiteljske generacije; toplo je tudi priporočal, da naj bi se malo bolj mislilo na obrambni sklad — ter na prošnjo nekaterih tovarišev podal nekaj pojasnil.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je tov. predsednik zaključil zborovanje. Čilenšek V., s. r., taj. Kopač L., s. r., pred.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTSKI je zborovalo v soboto 24. oktobra 1936 v lovski sobi pri Mikliču v Ljubljani.

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Jože Župančič ob 9. uri, ko je pozdravil navzoče. Zbor je počastil spomin umrlih: častnega člana Bernarda Andoljška, članice Klavs Marije, učiteljice Marte Mrakove in matere kresniške učiteljice ge. Dolinarjeve, z vzklikom: Slava!

Nato je podal predsednik navodila za volitve, določil čas za volitve in sporočil, da je prejel dotle je eno listo, vloženo po tovarišu Klunu iz Zagorja.

Situacijsko poročilo tov. predsednika je obsegalo pregled vseh važnejših dogodkov: o uredbi, ki prenaša vzdrževanje osnovnih šol na banovine, o novih disciplinskih predpisih, o ljubljanski banovinski in novosadski glavni skupščini JUU, o novih pravilih JUU itd., itd.

Sklep: Zbor sklene soglasno, da bo nabavil slovenski izvod pravil vsak naš član, da se tako seznanimo s predpisi lastne stanovske organizacije.

Tov. Acceto iz Stične želi pojasniti zaradi napredovanja. Predsednik pojasni sedanje priprave za rangne liste.

Sklep: Naj se vpelje spet avtomatično napredovanje!

Odbornik tov. Adamič Arnošt poroča o nekaterih izpadih na učiteljstvo.

Sklep: Za naše delo v okviru zakona in obstoječih predpisov prosimo zaščite oblasti.

Uporabljajte

šolski

svinčnik

»SLOVENIJA«

»SLOVENIJA«

ker je zelo dober in poceni

Sledil je občni zbor. Tajnica tov. Klovner Štefanija je podala izčrpano poročilo o delu dosedanjega odbora. Podčrtala je važno dejstvo, da so lansko leto nastopili pri naših zborovanjih zgolj domači člani!

V časih, ko ni bilo mesečnih zborovanj smo razposlali članom okrožnice.

Ob priliki zborovanja na Polževem je pristopilo naše društvo kot član k SK Polžu v dokaz simpatij do mladega športnega društva na skrajnem jugu našega sreza.

Stanje članstva 1. oktobra 1936: 39 članov + 70 članic = 109 članstva.

Pred današnjim zborom smo razposlali vsem neorganiziranim učiteljem v srezu vabilo k pristopu. Uspeh! Danes se je prijaviло na novo: 5 članov + 10 članic = 15 novih!

Tajniško poročilo je bilo sprejeto brez debate.

Blagajnik tov. Kopriva Janez je podal pregled društvene imovine, dohodkov in izdatkov. Ob koncu šol. leta 1935/36 je bilo zaostankarjev za nad 5000 din, zdaj jih je pa še za okrog 2000 din. Odbor je imel z izterjavanjem obilo dela.

Tov. Mihelič s Krke je zahteval proti dolžnikom energičnih ukrepov.

Tov. Turnher, član nadzornega odbora, prečita revizijsko poročilo, ki ga je sestavil predsednik nadz. odbora tov. Vinko Okorn pred odhodom na novo službeno mesto k ban. upravi v Ljubljano.

Revizijsko poročilo s predlogom za razrešnico s pohvalo odboru in blagajniku je bilo soglasno potrjeno.

Volitve. Tov. Klun France je prečital edino kandidatno listo, sestavljeno dne 6. okt. 1936 na članskem sestanku. Lista je bila soglasno izvoljena. Nosilec liste je tov. Župančič, v upravnem odboru pa so tov. Kopriva, Turnher, Klovner, Kovič, Adamič in Ambrožič Lado. (Namestniki Tome Ivan, Svajger Mica in Rojc Ana).

V nadzornem odboru: predsednik Kolenc, člana Kovačič in Acceto, (namestnici tov. Pahor in Semen Pija).

O potrebi vpeljave socialnega sklada razpravljajo tov.: Adamič, Kovičeva, Mihelič, Kovačič in drugi.

Predavanje o spolni vzgoji je imel ljubljanski zdravnik dr. Franta Miss. Simpatično in poučno je reševal to vprašanje in želel za izvajanja obilo pohvale.

Pri nasvetih in navodilih ni nihče stavljal konkretnih želja glede smernic za zborovanja. Tov. Acceto je izrazil potrebo čim pogostejših zborovanj in priporočal redna mesečna zborovanja.

Ob zaključku zborovanja, ki je bilo na vzorni višini, razprave so bile stvarne, debate dokaz visoke zrelosti članstva, vsi sklepi pa soglasni brez najmanjših nasprotovanj, smo poželeli vsem v srez novodošli iskreno pozdravnico, od odhajajočih pa smo se tovariško poslovili.

Jože Župančič, preds. Štef. Klovner, tajnica.

Novosti na knjižnem trgu

— Alojzij Novak: Krasilne tehnike. Založila banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani 1936. Cena vsem štirim zvezkom 46 dinarjev.

Z uvedbo ročnih del v narodne šole se je pokazala zelo velika potreba po dobrih strokovnih navodilih in strokovnih knjigah za razne panoge ročnega dela. Posebno velika je bila vrzel v pogledu krasilnih tehnik, s pomočjo katerih bi se že v šoli dajala otrokom osnova in zmisel za ono, kar ima narod že od početka, od prvih kulturnih stopenj, zmisel za okraševanje oprave, orodja in stanovanj. Z izdajo Novakovih štirih zvezkov »Krasilne tehnike« bo pomagano ne samo učiteljstvu, marveč tudi ljubiteljem narodne umetnosti.

V prvem zvezku obravnava avtor: 1. in-

tarzijo (vlaganje lesa v les), 2. nepravno intarzijo ali terzo ter orodje in material. Zvezek obsega 22 strani natančnih navodil za delo in orodje, ki je potrebno za to tehniko, a poleg tega še 27 slik s potrebnimi pripombami. Vsakdo, ki ima le dobro voljo, se lahko s pomočjo teh navodil loti povsem gotovo uspešno izdelovanja intarzij. Ta tehnika bi se dala s pridom uvesti v zadnje leto višje narodne šole, ko so otroci že precej večji risanja.

Drugi zvezek je prav tako obsežen kot prvi, le da ima več navodil in manj slik. V tem zvezku so navodila za slikanje na les z vodenimi barvami, tuši in lužili, kar bi se lahko uporabilo tudi že v prvih razredih višje narodne šole. Nadalje obravnava slikanje na les z oljnatimi barvami, pisanice in našo novo batik tehniko na les; vžiganje v les in vrste lesa. Tako obširno je to polje krasilnih tehnik, da je vse to nemogoče opisati v kratki recenziji, a v drugem zvezku je obdelano vse prav temeljito, strokovno in tudi razumljivo.

V tretjem zvezku opisuje Al. Novak slikanje na steklo, slikanje na glinaste posode, zlatenje in bronsiranje, zlatenje na steklo, slikanje na blago. Bogata je tudi vsebina tega zvezka, ki je prav tako kot prva dva okrašen z mnogimi slikami.

Le zadnji zvezek je brez slik in obsega samo navodila za prenašanje slik — kopiranje, glajanje lesa in politiranje, lakiranje in povoščjenje.

Vse krasilne tehnike so obdelane v tem res strokovnem delu Al. Novaka. Niso to knjizice, ki so potrebne samo za šolo, marveč bodo dobrodošle vsakomur, ki ljubi koristno razvedrilo. Nizka cena celemu delu, kakor tudi možnost nabaviti vsak zvezek zase, omogoča, da si delo nabavi vsakdo, ako ne v celoti, vsaj oni zvezek, katerega vsebina ga najbolj zanima. Za šole pa je to delo nujno potrebno.

—k Kmetijska matica, redna književna edicija slovenskega kmetijskega ljudstva, izda v tekočem letu:

1. Veliko kmetijsko pratiko za l. 1937. z bogato in pestro koledarsko vsebino. Pratika bo tako vsebinsko kakor po svoji tehnični opremljeni na novo preurejena in bo nudila čitateljem koristno, pa tudi zabavno čtivo;

2. »Temelji zadrugištva« ravnateljica Zvezke slovenskih zadrug Fr. Trčka bo pravečati vodiča za vodstvo naših zadrug. Dolgoletna izkušnja vodje našega zadrugištva so najboljši porok, da bo knjiga služila vsakdanjemu praktičnemu delu na polju zadrugištva in s tem izpolnila vrzel, ki je boleče zijala v naši zadrugi literaturi;

3. »Pot čez Resje« je naslov povesti, ki jo je napisal tov. Winkler. Kdor je čital njegova dosedanja dela, bo prijetno presenečen: »Pot čez Resje« jih nedvomno prekaša;

4. kot četrto knjigo bo poklonila uprava Kmetijske matice svojim članom Golarjevo veseloigro »Vdovo Rošinko«. Čeprav delo ni novo in jo je skoro gotovo že vsakdo izmed nas videl na odru, kjer ga je navdušila, bo baš radi tega zadovoljen, da jo bo imel tudi v svoji knjižnici.

Naročnina znaša Din 20,—, s poštnino Din 24,50. (Ček. račun 14.301 Kmetijske tiskovne zadruge v Ljubljani.) Naroča se pri upravi Kmetijske matice v Ljubljani, Koldvorska ulica 7.

Mali oglasi

Mail oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5,—

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskopi, fotoparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

KNJIGARNA

»UČITELJSKE TISKARNE«

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. — Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. — Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. — Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Velika izbira! — Cene solidne! — Potrežba točna! — Zahtevajte cenik!

Ljubljana, Frančiškanska ulica 6

Telefon šte. 3397 — Račun poštne hranilnice šte. 10.761

Maribor, Palača banovinske hranilnice

Telefon šte. 2628

Zimski plašči,

kostumi, kompleji,
obleke in bluze

samo zadnje novosti
v največji izbiri pri

ELITE

Prešernova ulica št. 7-9

Ljubljana